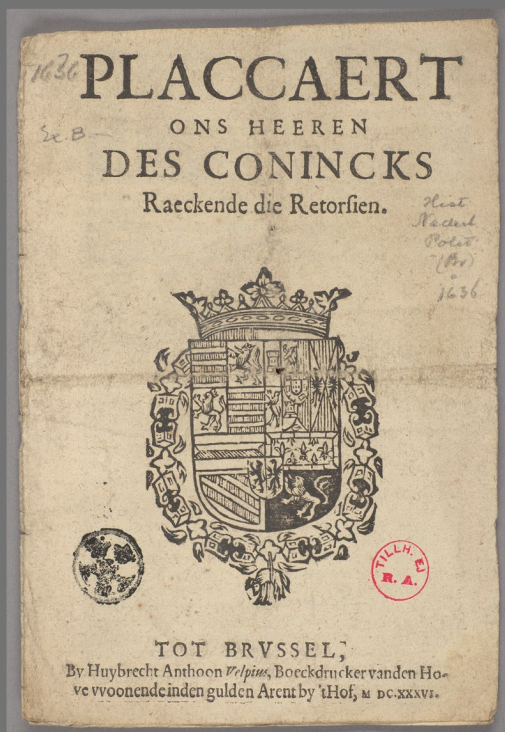

Placcaert ons Heeren des Conincks raeckende ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1636

Tillkomstår 1636

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

1636

PLACCAERT

Ex. B

ONS HEEREN DES CONINCKS

Raeckende die Retorsien.

*Hist.
Nederl.
Polit.
(1636)
1636*

TOT BRVSSSEL,

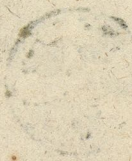
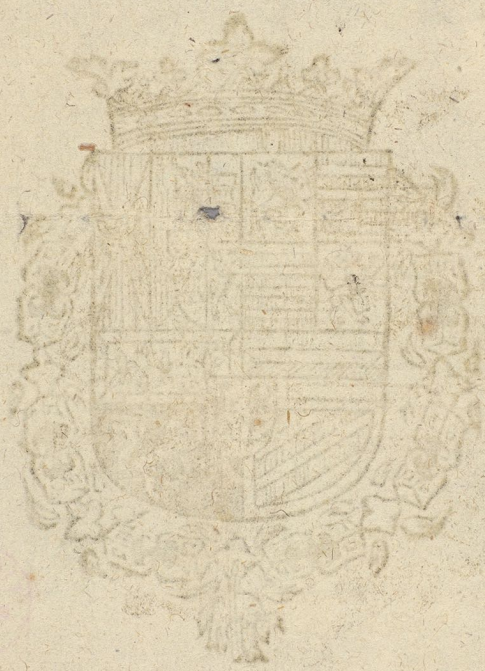
By Huybrecht Anthoon *Velpius*, Boeckdrucker vanden Ho-
ve vwoonende inden gulden Arent by 't Hof, M DC. XXXVI.

PLACCAERT

ONS HEREN

DES CONINCKS

Ratoude de Reuonien
Ratoude de Reuonien

TOT BRUSSEL

De l'Imprimerie de la Cour de la Ville de Bruxelles
chez le Citoyen de la Cour de la Ville de Bruxelles

gelijk uyt de Steden by hun verouert. Want sulcx niet vermogende,
 en is alle hun voorstel aldaer anders niet dan een enckele turbatie, en-
 de geenins af-neminghe van't plat Lant. D'welck overfulcx daer door
 niet en verandert van nature, maer blijft onder onse Souverainiteyt als
 voore: zynde daerom by den derden Artickle van't welf jaerich be-
 stant, besproken geweest, dat de partye houdende eenige Stadt oock
 soude geduerende het selve bestant hebben het plat Lant daer van de-
 pendende: in claar teecken dat buyten den tyde van't selve bestant
 sulcx egeene plaetse mocht hebben, gelijk oock datelijck het tegen-
 deel van dien, so voor ais naer tvoorfs. bestant, namentlijck inde Lan-
 den van Bergen ende Breda is gebruyckt gheweest, alwaer de Souve-
 rainiteyt aen onse Voor-zaeten ende aen ons by den rebellen is erkent
 geweest, oock ten tyde dat so wel de Stadt van Breda, als die van Ber-
 gen onder hun gewelt geweest zyn. Ende boven dien, jae dit al cesse-
 rende, soo is t notoir dat de vier quartierien van Maes-lant, Pee-lant,
 Oolterwyck ende Kempe-lant tot allen tyden verscheyden zyn ghe-
 weest vande Stadt van 's Hertogenbossche, en daer mede egeen gemeen-
 schap en zyn hebbende, noch in het ghebiet, inschryvinge oft vervan-
 ginge der selver en hebben gestaen, so in politicque als andere saken,
 hebbende hunne separate wetten, coltuymen ende regeringe, ende et-
 telijcke Dorpen hun immediaet ressort ende appel aen onsen Raede
 van Brabant, Stadt van Antwerpen, ende elders. Jae noch jegenwoor-
 delijck en gebruyct die voorfs. Stadt egeen gesach oft gebiet uyt haer
 eygen selven over de voorfs. vier quartierien, ten waer by middel van
 speciale ordre ende bevel vanden pretensen Raede der voorfs. rebel-
 len, oft by ge willige submissie van eenige ingesetenen, ghelijck alle
 't selve met clare ende onwederleghbare redenen ende bescheeden o-
 verthoont is gheweest inde conferentie hier voorens ghehouden bin-
 nen Tilborch, alwaer de ghedeputeerde vande voorfs. rebellen, hun
 onghelijck claerlijck bevindende, hebben gepresenteert die voorfs.
 vier quartierien te deylen.

Desen al niet tegenstaende den vyant, oock niet te vreden wefende
 mette groote voordeelen van contributien die hy heeft tot vyf oft ses-
 maal so vele als 'rgene wy inde selve plaetsen ter saken van beden oft
 subsidien zyn lichtende ten plattē Lande, heeft noch voirder getracht
 hem als absolut meester te maecken van bynaer het meeste deel des
 voorfs. plat Lants in onse voorfs. Hertochdom van Brabant, hebbende
 by vrende nieuwicheyt aende ingesetenen vant voorfs. lant vā Bergē,
 en vande voorfs. Mayerye vandē Bosch verbodē hunne quote te betalē
 inde subsidien, oft vermeerderinge van beden over eenige jaren geac-
 cordeert

cordeert byde Staten van Brabant; so verre dat hy de ingefetene van't quartier van Antwerpen heeft het dobbel van dien ende meer afgepraemt by retorsie; naer welcke attentaten gevolgt is het breken van hunne sauve-garden, by t vanghen van onse Officieren inde voorisz. Mayerye: welcke sauve-garden sy noch te vooren gebroken hadden by het doorsteken vande Dycken by de Stadt van Antwerpen tot onsprekelycke schade, jae tot verminderinghe van hunne eygen contributie. Ende also wy als doen niet en hadden connen laten daer tegens te voorsien, ende de voorisz. rebellen by gelijcke middelen te pramon tot weder-roepinghe vande voorisz. verboden gedaen aen die vanden Lande van Bergen, ende vande Mayerye van 's Hertogenbossche, soo heeftmen strax daer tegens vernomen het verjagen ende ophalē van verscheyden Pastooren ende Religieusen, niet alleenlijck in Brabant, maer oock in Vlaenderen, achtervolgens het ordre generael by den vyant uytgegeven van aldaer te vangen alle de geestelijckheyt sonder uytneeminghe, behonders die vanden quartieren die hy voor sijne was houdende. Ende also wylen den Marquis d'Aytona in't jaer 1634. alsdan den onsen Stadt houder ende Gouverneur Generael van onse Nederlanden gestelt tot de comste van onsen seer lieven en seer bemindē goeden broeder FERDINANDVS, byder gratie Godts Infante van Spaingnen, tegens soo vele moetwilligheden ende artentaten vanden vyant dagelijcx vermeerderende, hadde ghepooght te versien by satisfisment van eenighe Ministers ende Officiers vanden selven vyandt, waer van d'executie niet seer sterck en wiert gedreven. om dies-wille dat den vyant als doen schein hem te willen accommoderen, soo is evenwel naer vele andere insolentien des selfs vyants, als namentlijck van te willen beletten alle toevoer uytten platten Lande totte Steden van onse gehoorfaemheyt ende verscheyden herde retorsien, uytgecomen syn Placcaert vanden tweeden Februarij leest-leden, gebouwt op seer abusive maximen, als boven claerlijck bewesen is, by welck Placcaert met onverdrachelijcke ende tot noch toe ongehoorde insolentie, oock wel dervende segghen dat wy van alle rechten, jurisdiction, ende preminentien deser Landen fouden zyn vervallen, hy beveelt een seer redenloose ende alder-herste retorsie teghen die geestelijckheyt en Officieren over al ten plattē Lande onder onse gehoorfaemheyt woonende, om ons te dwingen de voorisz. Mayerye met verlies, niet alleenlijck van onse Souverainiteyt aldaer, maer oock van de Religie ende tot verdruckinge van onse goede Onderstaten, geheelijck te verlaten tot sijnen moetwil. Ende hoewel by den voorisz. Placcaerte by hem is gestelt geweest den tyt van thiē dagen, binnē welcke de voorisz. gheestelijckheyt ende Officieren hun vande platten Lande

geboden worden te vertrecken, so heeft hem nochtans den selven vyant vervoordert binnen den tweeden ende derden daghe daer naer, groot getal vande voorsz. geestelijckheyt, oock Prelaten onder hunne fauve-garde ende contributie, so in Brabant als Vlaenderen ende over Maze zynde, feytelijck te doen wech halen ende geuankelijck stellé. In alle welcke quartieren hy noch vele andere ongehoorde beswaerissen ende moerwillen by den voorsz. Placcaerte is voorttellende: en noch daerenboven by seker ordre vanden 20. Februarij leet leden, verbiet aen alle onse Onderfaten vanden platten Lande hem contributie gevende, by hunne wagers, peerden, schuyten, oft anderssins eenighe vivres oft munitien van oorloge te helpen aenvoeren in ghevolge van onse legers oft tot convoyen te doen, op verbeurte van waghens ende peerden, ende dat de Dorpen ende persoonen die de selve waghens, peerden, schuyten, ende anderssins toecomen, oft gevoert zullen hebben, zullen rançonabel zyn. ooc lange naer 't feyt, hoewel sy daer toe gedwongen hadden geweest: streckende al 't gene voorseyt niet alleenlijck tegen alle redenen, maer oock tegen alle volcken rechten, jae wort daer uyt clarelijck gespeurt, 't gene oock anderssins by ons verstaen is des vyants meyninge te zyn al 't voorsz. plat lant ten uyttersten jammerlijck te verwoesten. Om waer tegens te versien erde 't voorsz. geweld af te weiré tot conservatie van onse souverainiteyt, ende oude oprechte Religie, hebben goet ghevonden sonder prejudicie aende voorgaende Ordonnantien, ende naementlijck vande brieven vanden Marquis d'Aytona, in date den 6. Junij 1634. daer by al noch blyvende gelijcke procceduren te gebruyckén ten regarde vande quartieren, landen ende vlecken, die hantot noch toe onder onse voorsz. rebellen hebben gehouden, ende dien volgende hebben wy opgeseyt, en seggen op by desen alle Sauvegarden 't sy generale oft particuliere aen alle Predicanten, Ministers, ende andere leeraers oft dienaers van hunne kercken, egene uytghesondert, mitsgaders alle Drofflaerden, Schoutetten, Dyckgraven ende Officieren, heure Stede-houders ende Subtituten inde quartieren tusschen Maes ende Wael, over Iffel, en Rhyn het Ryck van Nimmegen, lant van Cuyck, Bommelerweert, die Zuyt-hollantsche Dorpen en plaetsen, Sevenbergen, Elsen, Meeuwen, Dussen, die polders van Blommendal ende andere daer by gelegé, die hooge ende lege Swaluwe, appendentien ende dependentien der selver, Princelant, Cuycelant, Steenbergen, den Doel ende by liggende Polders, mitsgaders het Graeffschap Meurs, ende voorts alle andere vlecken ende plaetsen die wy tot noch toe onder Sauvegarde hebben getolereert, om binnen den tyde van thien daghen naer de publicatie

VAN

van desen te vertrecken, ende hun van het platte lant te retireren, op
 pene die aldaer naer den voorsz. tyt sullen gevonden worden, by een
 jeder als van goeden prinse geransoeneert sullen moghen werden tot
 onser tauxatie, toeter tyt toe dat de voorsz. rebellen alle attentaten en
 nieuwicheden by hunnen voorsz. Placcate voorts-gekeert sullen heb-
 ben, afgedaen ende daer van gedefilteert. Ordonnerende voorts, ter-
 wylen dat sy hun niet en ontsien het exercere vande oprechte, warach-
 tige Catholijcke, Apostolijcke en Roomsche oude Religie onder het
 Marquisaet van Bergen op Zoom, Cuyck, en andere plaetsen te tur-
 beren, dat alle hunne Kercken, consistorien, ende vergader-plaetsen
 in de selve quartieren sullen worden gesloten, met expres bevel ende
 interdickt dat niemant die ghepretendeerde gereformeerde Religie,
 of sy int publicq oft int heymelijck, in huysen, oft daer buyten in eeni-
 gerande maniere, en sal moghen exerceren, maer een jeghelijk hem
 houden als private personen, ende sich dragen in alle stillicheyt, so als
 goede onderfaten betaemt, ende tot dien eynde den eedt van getrou-
 wicheyt doen in handen vande Officieren die daer toe specialijck sul-
 len worden geauthoriseert, die daer van sullen schuldich zyn register
 te houden, ende ons te veradverteren vande gedane devoiren, om te-
 gens die overtreders ende ghebreckelijcke geprocedeert te worden
 naer behooren. Ende want die voorsz. rebellen pretenderen te licht
 onse domeynen, beden, ende andere souveraine gherechticheden niet
 alleen over die voorsz. vier quartieren, maer oock die quartieren van
 Loven, Antwerpen, Mechelen, ende Vlaenderen, Soo ordonneren wy
 aen alle ingefetenen vande voorsz. quartieren die onder den vyant tot
 noch toe hebben geresorteert, ende die eenige renten, chynsen, pach-
 ten, ofte yet anders ter cause van Domeynen schuldich zyn, die te be-
 talen aen onsen Rentmeester van onse domeynen ter naester plaetsen
 residerende, gelijk wy oock aende zelve ordonneren dat zy aenden
 zelve Rentmeester zullen betalen ende leveren wat zy inde ordina-
 risende extraordinaris beden ende ghemeyne middelen mette aug-
 mentatien van dien schuldigh zyn te betalen, op pene van parate exe-
 cutie. Verbiedende voorts ende interdicerende wel scherpelijck by
 desen aen alle ende een jegelijcke van onse onderfaten soo wel vande
 voorsz. vier quartieren als andere, gheestelijck oft weerelijck, van
 wat conditie oft qualiteyt sy souden mogen wesen, eegenfints te obe-
 dieren oft gehoorsamen de voorsz. ordonnantien oft placcaten, noch
 andere van gelijcke stoffe by de voorsz. rebellen uyt-ghesonden, oft
 uyt te seynden, directelijck noch indirectelijck, op pene van onse in-
 dignatie, ende arbitralijck gestraft te worden: gelijk wy oock ver-
 bieden

den ende interdiceren op ghelijcke pene egeenfints te kennen oft te rechte
 en voor den pretenfen nieuwen hoof-banck by de voorfz. rebellen binnen
 Bergen op Zoom te feer moerwillic blijck ende teghen alle redenen, op-ge-
 richt, onder een onwaerachtich pretext van dat wy ghelijcke banck zouden
 hebben gheftelt binnen de Stadt Breda, daer het minfte niet af en is gefchiet.
 Ende aenghefen die voorfz. rebellen hun wederom hebben vervoirdert te be-
 fchryven eenighe Officiere vande voorfz. vier quartieren ten eynde fy fouden
 over-brenghen hunne commiffien, wy verbieden anderweef aen alle Officie-
 ren vande felve quartieren, van wat qualiteyt fy zyn, het voorfz. befchrijfte
 ghehoorlaemen op pene inde voer gaende placcaeten begrepen. Hebben
 daer-en-boven gheordonneert ende ordonnere by defen aen alle ende een
 yghelijcke Dorpen ende inghetene ten platten lande onder contributie
 fittende, dat fy hun fullen hebben te verdraeghen, van mer hunne waeghens,
 kerren, peerden, fchepen, oft fchuyten eenighen dienst te doen aende voorfz.
 wederpanninghe Provincien, oft hunne aenhanghers, om te voeren eenige vi-
 vres, munitien van oorloghe oft anderfints 'tzy om te volghen den Legher oft
 convoyen te doen, op pene van goede prinfe vande waeghens, kerren, fche-
 pen, ende fchuyten ende daer toe de dorpen ende perfoonen die de felve fül-
 len toecomen off ghevoert hebben, fullen ranfoenabel zyn 'tonfer tauzatie
 ende daer van rechergabel blyven een gheheel jaer lanck naer de zelve contra-
 ventie, 'tzy de felve daer toe bevonden worden ghevonghen te zyn, oft
 niet, naer den dienst gaende oft daer van keerende, ledich ofgheladen, hoe-
 danich 'telve mach wesen.

Ontbieden voorts onfen feer lieven ende ghetrouwen die Hooft-Preſiden-
 ten, ende Luyden van onfen Secreten ende Grooten Raede Cancelier ende
 Luyden van onfen Raede van Brabant, Cancelier ende Luyden van onfen
 Raede van Gelderland, Preſident ende Luyden van onfen Raede van Vlaende-
 ren, ende allen ander onfen Rechteren ende Officiere dient behoorenſal,
 dat zy deſe jeghenwoordighe doen publicieren ende vercondighen, alomme
 binnen de plaetsen ende limieten van hunne jurifdictien respectivelijk daer-
 men ghewoonlijk is uytroepinghen ende publicatien te doen, ende voorts de
 felve onderhouden ende doen onderhouden in alle laere pointten ende ar-
 tyckelen, procederende ende doende procederen teghens de overtredders ende
 onghehooraeme by executie vande penen hier boven vermaect, ſonder
 eenighe gunfte, diſſimulatie, oft verdragh. Want ons alſoo ghelijc. Des toir-
 condon ſoo hebben wy onfen Zeghel hier aen doen hanghen. Uegheven in
 onſe Stadt van Bruſſel den vierden dach van Meert, int laer ons Heeren, duy-
 ſent ſes hondert ende ſeffenderich. Ende van onſe Rijcken het vyf hieſte.
 Gheparapheert Ro. V. op de flycke ſtont gefchreven, *By den Coninck in ſynen
 Raede*, onderteeckent Verreycken, ende was ghezeghelt metten grooten Lu-
 ghel van ſijne Majesteit in rooden Waſſe, uyt-hanghende in dobbelen ſteete
 van Parcken, ent.